

Finanskomiteen
Stortinget

Deres referanse
Vår referanse 20/00274-30
Vår dato 12.05.2021

Fellesorganisasjonen (FO)

Mariboegate 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
+47 919 19 916

E-post:
kontor@fo.no

Bankgiro: 9001.06.35674

Bankgiro kontingent:
9001.08.71394

Org.nr:
870 953 852 MVA

fo.no

FOs innspill til Finanskomiteen om revidert nasjonalbudsjett

Fellesorganisasjonen (FO) er fagforeningen og profesjonsforbundet for over 31000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere.

Det gode samfunnet kommer ikke av seg selv

FO ønsker et sosialt rettferdig samfunn, bygget på likeverd. En solidarisk velferdsstat er en viktig forutsetning for å oppnå og opprettholde et samfunn som er godt for alle, og som forhindrer ulikhet. FOs profesjoner er vokst fram parallelt med, og utgjør en betydelig del av, den norske velferdsstaten.

I dagens samfunn har sosialpolitikken blitt fragmentert og tilnærmet utradert av andre politikkområder. FO mener vi må løse sosiale utfordringer med helhetlige løsninger og sosialfaglig kompetanse. Vi ønsker et samfunn basert på tillit og hvor ansattes kompetanse gir grunnlaget for gode helse- og sosialtjenester og ytelser. Det gode samfunnet kommer ikke av seg selv. Det bygges hver dag av menneskene i det.

Kommuneøkonomien trenger langsiktig styrking

Kommuneøkonomien har stor betydning for lokalsamfunn og levekår for befolkningen. Velferdstjenestene skal bidra til at vi, etter pandemien, kommer tilbake til et mer normalt liv uten for store negative konsekvenser. Mange har slitt og sliter fortsatt på ulike måter. Det er behov for å ivareta økte psykososiale utfordringer og for ekstra tiltak og tjenester til utsatte og sårbare grupper. FO er derfor glad for at regjeringen i revidert nasjonalbudsjett følger opp ekspertråd om konsekvenser for barn og unges psykiske helse, og bevilger ekstra midler til tiltak som styrker ulike tiltak og tjenester for barn og unge. Vel så viktig som nye tiltak er en styrking av de eksisterende tiltakene.

Arbeidet med å kartlegge konsekvenser av pandemien og prioritere tiltak og tjenester må fortsette. Det er lite i revidert nasjonalbudsjett som gir retning for mer langsiktige tiltak ut av pandemien. Kommunebudsjettene var presset allerede før koronakrisen, og mange kommuner har ugjorte oppgaver og et stort vedlikeholdsetterslep. Kommunesektoren utgjør førstelinjen for å møte utfordringene pandemien har gitt, og

har hovedansvaret for å følge opp konsekvenser av redusert undervisning og svekket psykisk og fysisk helse hos barn og unge.

FO er svært bekymret for at manglende kompensasjon for inntektstap og økte kommunale utgifter kan føre til kutt i grunnleggende velferdstjenester og skape større ulikhet på sikt. Kommunene må settes i stand til å forebyggjelangsiktige konsekvenser og ivareta samfunnets og befolkningens behov for bistand også i årene etter 2021. FO mener presset på kommuneøkonomien og usikkerheten knyttet til kompensasjon kan gi kutt og nedskjæringer i grunnleggende velferdstjenester. Dette vil særlig ramme allerede pressede velferdstjenester og ikke lovpålagte forebyggende tiltak. Med krav til pedagogiske bemanningsnormer for skoler og barnehager har kommunen reduserte muligheter til kostnadsutt på disse områdene. Sannsynligvis vil det være forebyggende tjenester og tiltak og helse- og omsorgstjenester som kan bli hardest rammet dersom kommune ikke fullt ut blir kompensert for merutgifter i forbindelse med pandemien. FO etterlyser en faglig og politisk forankret helhetlig langsiktig plan og satsning på barn og unge.

Stortinget må sikre at det overføres tilstrekkelig med ressurser til kommunene for å drive kritiske velferdstjenester på et forsvarlig nivå; til barnevern, sosiale tjenester i Nav, rus, psykisk helse og tjenester til personer med utviklingshemning. Dette er et svært viktig, nasjonalt ansvar å ivareta, og Stortinget må sikre det i sin behandling av revidert nasjonalbudsjett.

Kompetanse i tjenestene

Faglig forsvarlige tjenester krever rett kompetanse. Det siste året har vist at spesielt tjenester til utviklingshemmede og tiltak for barn og unge har behov for økt bemanning og mer kompetanse.

FO registrerer at det ikke er prioritert midler til nye studieplasser. Vi mener at det i en tid med høy ledighet er behov for flere studieplasser, både fulltids- og deltids plasser. Det vil gi mulighet for at enda flere får kompetansepåfyll som kan kvalifisere til å få eller beholde arbeid.

FO har påvist stor vernepleiermangel i kommunale helse- og omsorgstjenester rettet inn mot utviklingshemmede. I dag utgjør vernepleiere kun 10 prosent av de ansatte i disse tjenestene¹. Andelen ufaglærte, deltidsansatte og midlertidige stillinger er høy. Det må vurderes mulighet for å legge tilrette for at de ufaglærte kan tilbys en utdanning som sikrer bedre kompetanse og gir flere faste og hele stillinger i tjenestene.

Tydligere tiltak mot utenforskap og ulikhet

FO er bekymret for at konsekvensene av koronapandemien vil føre til at enda flere blir stående utenfor arbeidslivet. Særlig gjelder dette brukergrupper som allerede har en svak tilknytning til arbeidslivet på grunn av språkproblemer, sosiale eller helsemessige utfordringer.

Vi mener det må en ytterligere styrking av tiltak til for å unngå at det oppstår et varig utenforskap blant grupper som sliter med arbeidstilknytning generelt. Det gjelder særlig fremmedspråklige/innvandrere, ungdom og personer psykiske helseplager eller andre helseproblemer og/eller funksjonsnedsettelse. Inkluderingsdugnaden og

¹ <https://www.fo.no/getfile.php/1330664-1598358898/Filer/Rapport%20komp%20i%20tjenester%20til%20utviklingshemmede.pdf>

ungdomsinnsatsen kan ikke settes på vent i krisetid. NAV må prioritere arbeidsrettet oppfølging av de som er særlig utsatt for å havne utenfor i krisetid.

Regjeringen foreslår å øke antall bevilgningen til varig tilrettelagt arbeid (VTA) med 20 millioner kroner, som innebærer en styrking med om lag 300 nye plasser i 2021. Det er positivt med flere tiltaksplasser, men FO mener fortsatt det er behov for langt flere VTA plasser, og ikke minst må nok plassene øremerkes personer med utviklingshemming.

Når det gjelder AAP foreslår regjeringen at personer som i utgangspunktet går ut av stønadsperioden 1. juli – 29. september får forlenget den til ut september 2021. FO mener at alle mottakere av AAP som ikke har fått gjennomført arbeidsavklaring som planlagt, må få saken sin vurdert individuelt og forlenget stønadsperioden tilsvarende ventetid som følge av pandemien.

Med vennlig hilsen

Sign

Mimmi Kvisvik
Forbundsleder

Sign

Anine Terland
Seniorrådgiver

